

Streszczenie Decyzji Komisji**z dnia 21 stycznia 2010 r.****uznającej koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem oraz z funkcjonowaniem Porozumienia EOG****(Sprawa COMP/M.5529 – Oracle/Sun Microsystems)***(notyfikowana jako dokument nr C(2010) 142 wersja ostateczna)***(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2010/C 91/05)

W dniu 21 stycznia 2010 r. Komisja przyjęła decyzję w sprawie połączenia na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. dotyczącego kontroli koncentracji przedsiębiorstw⁽¹⁾, a w szczególności art. 8 ust. 1 tego rozporządzenia. Pełny tekst decyzji w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności, w autentycznej wersji językowej postępowania oraz w językach roboczych Komisji znajduje się na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji pod następującym adresem:

http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

I. STRONY

- (1) Oracle Corporation (dalej zwane „Oracle” lub „stroną zgłaszającą”, Stany Zjednoczone) jest spółką notowaną giełdzie, zajmującą się opracowywaniem i dystrybucją rozwiązań w zakresie oprogramowania dla przedsiębiorstw i usług powiązanych, w tym oprogramowania pośredniczącego, baz danych i oprogramowania dla przedsiębiorstw.
- (2) Sun Microsystems, Inc. (dalej zwane „Sun”, Stany Zjednoczone) jest spółką notowaną na giełdzie, działającą na rynku sprzętu komputerowego (serwery, komputery osobiste, mikroelektronika, urządzenia do przechowywania danych), oprogramowania i usług powiązanych, w tym systemów operacyjnych, technologii Java, oprogramowania pośredniczącego i oprogramowania bazodanowego.

II. TRANSAKCYJA

- (3) W dniu 30 lipca 2009 r., zgodnie z art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 (rozporządzenie w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw), Komisja otrzymała zgłoszenie planowanej koncentracji, w wyniku której przedsiębiorstwo Oracle przejmuje w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw kontrolę nad całym przedsiębiorstwem Sun w drodze zakupu akcji.
- (4) Planowana koncentracja polega na przejęciu przez Oracle wszystkich akcji spółki Sun dających prawo głosu za kwotę ok. 7,4 mld USD. W jej wyniku Sun będzie całkowicie kontrolowane przez Oracle. Transakcja ta stanowi zatem koncentrację w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. b) rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. Planowana koncentracja ma wymiar wspólnotowy w rozumieniu art. 1 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw.

III. STRESZCZENIE

- (5) Dnia 3 września 2009 r., po zbadaniu zgłoszenia, Komisja stwierdziła, że zgłoszona transakcja wchodzi w zakres rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw oraz wzbudza poważne wątpliwości co do zgodności ze wspólnym rynkiem i działaniem Porozumienia EOG. W związku z tym Komisja zdecydowała o wszczęciu postępowania zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c) rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw.
- (6) Dnia 9 listopada 2009 r., zgodnie z art. 18 rozporządzenia WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, wystosowano do strony zgłaszającej pisemne zgłoszenie zastrzeżeń. Oracle odpowiedziało na nie pismem z dnia 3 grudnia 2009 r. Na wniosek strony zgłaszającej w dniach 10 i 11 grudnia 2009 r. miało miejsce złożenie ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym.
- (7) W toku szczegółowego badania Komisji ustalono, że proponowana koncentracja nie zakłóci znacząco skutecznej konkurencji na wspólnym rynku ani na znacznej jego części.
- (8) W związku z tym, zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. c) rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, dnia 21 stycznia 2010 r. Komisja wydała zgodę na dokonanie koncentracji.

IV. UZASADNIENIE**A. BAZY DANYCH****1. Właściwe rynki produktowe i geograficzne**

- (9) Zarówno Oracle, jak i Sun działają na rynku relacyjnych systemów zarządzania bazami danych (dalej zwanych „RDBMS” lub „bazami danych”). Bazy danych to programy komputerowe służące do przechowywania, organizowania, analizowania i wyszukiwania informacji w formacie elektronicznym.

⁽¹⁾ Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1.

- (10) Bazy danych odgrywają ważną rolę w działaniu wielu przedsiębiorstw i organizacji. Wykorzystuje je wiele aplikacji, zarówno ogólnodostępnych jak i opracowywanych na potrzeby poszczególnych przedsiębiorstw, w tym aplikacje internetowe, służące przetwarzaniu transakcji na bieżąco („OLTP”), aplikacje służące przetwarzaniu analitycznemu w trybie *na bieżąco* („OLAP”) i hurtownie danych. Bazy danych mogą być również „wbudowane” w inny produkt komputerowy – sprzęt lub oprogramowania. W takim przypadku nie są one sprzedawane użytkownikowi ostatecznemu jako samodzielne produkty.
- (11) Bazy danych sprzedaje się na zasadzie komercyjnej, w którym to przypadku klient wnosi opłatę licencyjną, bądź można je pobrać bezpłatnie jako oprogramowanie otwartoźródłowe, na przykład na tzw. licencji GPL.
- (12) W przypadku większości swoich produktów bazodanowych Oracle pobiera opłatę licencyjną i oferuje oddzielną umowę w sprawie usług pomocy technicznej. Jak zwykle w przypadku oprogramowania przeznaczonego dla przedsiębiorstw, opłatę licencyjną negocjuje się niezależnie od „ceny katalogowej”, uwzględniając wszystkie typowe czynniki decydujące o cenie, jak chociażby objętość bazy danych.
- (13) Głównym produktem bazodanowym Sun jest MySQL, który jest dostępny bezpłatnie na licencji GPL jako oprogramowanie otwarte. Sun osiąga bezpośrednie dochody w ograniczonym stopniu poprzez (i) sprzedaż licencji na zasadzie komercyjnej klientom, którzy nie chcą przestrzegać zasad licencyjnych GPL, oraz (ii) świadczenie usług pomocy technicznej. Na swojej stronie internetowej Sun opisuje MySQL jako „najpopularniejszą na świecie

bazę danych dostępną jako oprogramowanie otwartoźródłowe”, zarejestrowano 11 milionów aktywnych instalacji programu i jest on nadal pobierany 60 000 razy dziennie.

- (14) Z przeprowadzonego przez Komisję badania rynku wynika, że poszczególne bazy danych różnią się między sobą, ale możliwe jest zastąpienie jednego produktu innym.
- (15) Komisja uznała, że rynek właściwy to w tym przypadku ogólnosiwiatowy rynek RDBMS (lub „baz danych”). Jednak z uwagi na zróżnicowany charakter baz danych Komisja zbadała różne segmenty rynku ogólnego rynku baz danych, aby ocenić wpływ planowanej koncentracji na konkurencję.

2. Ocena konkurencji

- (16) Komisja uznała, że planowana koncentracja nie zakłóci znacząco skutecznej konkurencji na ogólnosiwiatowym rynku baz danych.

Udziały w rynku

- (17) W 2008 r. wartość ogólnosiwiatowego rynku baz danych wynosiła ok. [20–22] mld USD, co stanowiło wzrost w porównaniu z wartością z 2007 r. – [18–20] mld USD.
- (18) Gartner i IDC, dwie firmy zajmujące się badaniem rynku, w następujący sposób oceniły udziały sprzedawców baz danych w rynku światowym na podstawie dochodów osiągniętych przez nich w 2008 r.

Sprzedawcy baz danych	Gartner		IDC	
	Dochody (mln USD)	Udział w rynku	Dochody (mln USD)	Udział w rynku
Oracle	[...]	[40–50] %	[...]	[40–50] %
IBM	[...]	[20–30] %	[...]	[20–30] %
Microsoft	[...]	[10–20] %	[...]	[10–20] %
Sybase	[...]	[0–5] %	[...]	[0–5] %
Teradata	[...]	[0–5] %	[...]	[0–5] %
Sun (MySQL)	[...]	[0–5] %	[...]	[0–5] %
Inni	[...]	[5–10] %	[...]	[5–10] %
Razem	[18 000–20 000]	100 %	[20 000–22 000]	100 %

- (19) Rynek baz danych jest skoncentrowany w rękach kilku firm: w 2008 r. na Oracle, IBM i Microsoft przypadało pod względem dochodów ok. [80–90] % tego rynku. Ocenia się, że udział Oracle w dochodach z rynku wynosi między [40–50] % i [40–50] %. Pod względem przynoszonych dochodów udział MySQL w rynku jest niewielki.

- (20) Z przeprowadzonego przez Komisję badania rynku wynika jednak, że udział w rynku obliczany na podstawie dochodów nie najlepiej odzwierciedla pozycję MySQL w stosunku do konkurencyjnych baz danych dostępnych jako oprogramowanie otwartoźródłowe. Ponieważ MySQL jest udostępniany przede wszystkim na bezpłatnej licencji GPL, większość instalacji programu nie przynosi przedsiębiorstwu Sun żadnych dochodów.

- (21) Z drugiej strony, brak jest wiarygodnych danych na temat całkowitej wielkości rynku baz danych, mierzonej np. liczbą użytkowników, aktywnych licencji lub aktywnych instalacji. Według Gartnera najczęściej stosowaną bazą danych spośród baz dostępnych jako oprogramowanie otwarte jest MySQL. Czyni ją to trzecią pod względem popularności bazą danych, za bazami Microsoft SQL Server i Oracle, ale wciąż przed IBM DB2 i Sybase. Z badania przeprowadzonego przez inną firmę zajmującą się badaniem rynku, Evans Data Corporation, wynika, że aplikacja MySQL była w zeszłym roku jedną z baz danych najczęściej stosowanych przez twórców oprogramowania i menedżerów ds. informatyki w regionie Europy, Bliskiego Wschodu i Afryki (EMEA) (45,6 %), zaraz za Microsoft SQL Server (48,3 %). Odległe trzecie miejsce zajął Oracle (25,7 %).
- (22) Wszystko to wskazuje na to, że konkurencyjne znaczenie MySQL jest znacznie większe, niż sugerowałyby to jego bardzo mały udział w rynku pod względem dochodów.
- Cechy szczególne rynku baz danych*
- (23) Rynek baz danych cechuje się występowaniem dyskryminacji cenowej. Inną jego cechą są bardzo niskie koszty krańcowe licencji na oprogramowanie. Dzięki temu możliwe jest osiągnięcie znacznych korzyści skali, co sprawia, że sprzedawcy baz danych są bardzo zmotywowani do osiągania wysokich poziomów sprzedaży. Duże korzyści skali oraz znaczne możliwości stosowania dyskryminacji cenowej oznaczają prawdopodobieństwo silnej konkurencji w zakresie sprzedaży wobec mniej wymagających użytkowników.
- (24) Kolejną charakterystyczną cechą rynku baz danych pod względem zachowań klienta jest silny związek między specyficznymi kosztami utopionymi a decyzją o używaniu danej bazy danych, co powoduje duże koszty w przypadku zmiany bazy danych. Użytkownik ponosi koszty, inwestując w szkolenia dotyczące konkretnej bazy danych oraz w rozwój aplikacji dostosowanych do tej bazy. Kosztownym skutkiem takiej sytuacji może być coraz większe uzależnienie od określonej bazy danych połączone ze skłonnością sprzedawcy do podnoszenia ceny, po tym jak klient jest zdany na korzystanie z danej bazy. Po podjęciu decyzji o korzystaniu z konkretnej bazy danych klienci przez długi czas korzystają ze związanej z nią pomocy technicznej, czasem nawet do 15 lat. Reputacja i wiarygodność sprzedawców baz danych są więc bardzo ważne dla ich klientów.
- (25) Na rynku baz danych, podobnie jak na rynkach innych rodzajów oprogramowania, występują znaczące efekty sieciowe. Istnieją na nim również duże bariery wejścia.
- Test prawny i jego zastosowanie w przedmiotowej sprawie*
- (26) Jak stwierdzono w wytycznych w sprawie połączeń horyzontalnych, niektóre przedsiębiorstwa, pomimo względnie małego udziału w rynku, mogą być na nim silnym konkurentem. Połączenie obejmujące takie przedsiębiorstwo może znacząco i negatywnie wpłynąć na dynamikę konkurencyjności, zwłaszcza gdy rynek osiągnął już wysoki poziom koncentracji.
- (27) W wyniku zaplanowanej koncentracji Oracle, przodujący sprzedawca komercyjnych baz danych, miałby przejąć MySQL, najważniejszego dostawcę otwartoźródłowego oprogramowania bazodanowego.
- (28) W toku szczegółowego badania Komisja oceniła charakter i stopień presji konkurencyjnej wywieranej przez MySQL przed planowaną koncentracją, do jakiego stopnia ten nacisk zmniejszy się po przeprowadzeniu koncentracji oraz w jakim stopniu inni, obecni lub potencjalni konkurenci na rynku otwartych baz danych lub tzw. forkii, czyli legalnie utworzone klony kodu źródłowego MySQL-a, będą mogły przejąć wywieranie nacisku konkurencyjnego po planowanej koncentracji Oracle i MySQL.
- (29) Przedmiotowa sprawa jest bardzo specyficzna, przede wszystkim ze względu na otwartoźródłowy charakter MySQL, który wpłynął na ocenę każdej z wyżej wymienionych kwestii:
- po pierwsze, Komisja zbadała, czy MySQL mógłby potencjalnie wyrzucić szczególną presję konkurencyjną na Oracle i innych sprzedawców komercyjnych baz danych z uwagi na swój otwartoźródłowy charakter, który czyni go silnym konkurentem,
 - po drugie, podczas gdy zazwyczaj w przypadku koncentracji poziomej można założyć, że po planowanej transakcji dwa wcześniej konkurencyjne produkty nie będą już ze sobą konkurować (ponieważ będą własnością tego samego przedsiębiorstwa), do celów niniejszej decyzji Komisja była zmuszona – z uwagi na otwartoźródłowy charakter MySQL – zbadać sprawę dogłębniej i ocenić, w jakim stopniu Oracle mógłby i chciałby zmniejszyć możliwości lub wyeliminować MySQL po wejściu w życie zaplanowanej koncentracji,
 - po trzecie, w celu oceny prawdopodobieństwa pojawienia się na czas odpowiednich alternatywnych rozwiązań po planowanej koncentracji, przygotowując swoją ocenę, Komisja skoncentrowała się na pozostałych sprzedawcach otwartego oprogramowania, szczególnie na PostgreSQL, jak również na ewentualnych nowych podmiotach oferujących forkii MySQL,
 - zarówno w kontekście ewentualnych możliwości i chęci Oracle co do zmniejszenia możliwości lub wyeliminowania MySQL, jak i prawdopodobieństwa pojawienia się na czas odpowiednich alternatyw, w świetle szczególnych cech sektora otwartego oprogramowania konieczne było także uwzględnienie publicznego oświadczenia złożonego przez Oracle dnia 14 grudnia 2009 r., przekazanego Komisji w dniu 11 grudnia.
- (30) W toku szczegółowego badania Komisja przeanalizowała różne źródła informacji, które obejmowały przede wszystkim wewnętrzny zbiór danych Oracle HQ Apps (jest to zapis komunikacji między działami sprzedaży i centralą Oracle dotyczącej niestandardowych rabatów oferowanych przez Oracle swoim klientom), wewnętrzne dokumenty Oracle, Sun i osób trzecich, badania, a także uwagi przekazane przez konkurentów i klientów Oracle i MySQL w odpowiedzi na kwestionariusze Komisji.

- (31) Jeśli chodzi o stan przed planowaną koncentracją, z badania przeprowadzonego przez Komisję wynika, że MySQL jest największą otwartoźródłową bazą danych. MySQL może wywierać znaczną i rosnącą presję konkurencyjną na Oracle i innych sprzedawców komercyjnych baz danych z uwagi na, między innymi, swoją specyficzną modułową strukturę, model biznesowy umożliwiający niskie ceny i brak ograniczeń uniemożliwiających przestawienie się na konkurencyjne produkty oraz inne cechy związane z jego otwartoźródłowym charakterem. Presja wywierana przez MySQL jest również do pewnego stopnia dynamiczna, jako że jego specyficzna modułowa budowa sprzyja innowacjom wprowadzanym przez osoby trzecie opracowujące silniki baz danych, które udoskonalają niektóre funkcje MySQL przeznaczone do bardziej zaawansowanych zastosowań.
- (32) Z badania Komisji wynika więc, że MySQL może być silnym konkurentem, wywierającym presję na Oracle w niektórych ważnych segmentach rynku (szczególnie na rynku małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) lub w segmencie rozwiązań mniej zaawansowanych i w niektórych częściach segmentu baz „wbudowanych”). Komisja doszła jednak do wniosku, że MySQL nie wywiera obecnie presji konkurencyjnej na Oracle we wszystkich segmentach rynku baz danych (szczególnie w segmencie rozwiązań bardziej zaawansowanych). Oracle ponadto nadal będzie musiał liczyć się z konkurencją ze strony wielu innych sprzedawców komercyjnych baz danych, w tym Microsoftu, IBM i Sybase.
- (33) Można się spodziewać, że po przeprowadzeniu planowanej koncentracji bazy danych Oracle i MySQL nie będą już ze sobą konkurować, ponieważ znajdują się w ofercie jednego sprzedawcy. Pojawiły się pewne obawy co do tego, że Oracle mogłby zaprzestać oferowania MySQL na licencji GPL, zmniejszyć możliwości wersji GPL programu MySQL lub wstrzymać prace nad nią, bądź też zapobiegać presji konkurencyjnej wywieranej przez silniki baz danych osób trzecich, modyfikując interfejs lub odmawiając sprzedawcom silników baz danych licencji komercyjnych, które umożliwiłyby im wprowadzenie na rynek komercyjnych wersji ich silników działających z MySQL.
- (34) Z badania Komisji wynika jednak, że ewentualne możliwości i chęci Oracle co do osłabienia pozycji lub wyeliminowania MySQL po planowanej koncentracji będą ograniczone ze względu na otwartoźródłowy charakter MySQL.
- (35) W ramach dziesięciu zobowiązań, złożonych publicznie przez Oracle użytkownikom, klientom i twórcom oprogramowania MySQL po spotkaniu wyjaśniającym, przedsiębiorstwo ogłosiło, że będzie kontynuowało prace nad udoskonalaniem MySQL oraz będzie udostępniać kolejne wersje programu, w tym wersję 6, na zasadzie licencji GPL. Oracle zobowiązał się również do utrzymania i okresowego udoskonalania architektury MySQL zwanej „Pluggable Storage Engine Architecture” („architektura umożliwiająca podłączanie różnych silników bazy danych”), aby umożliwić użytkownikom wybór silnika danych spośród szerokiej gamy silników własnych oraz dostarczanych przez osoby trzecie. Oracle nie będzie też wymagał licencji komercyjnych od innych sprzedawców silników baz danych w celu wdrożenia interfejsów programowania aplikacji dostępnych jako element architektury MySQL Pluggable Storage Engine Architecture. Po wygaśnięciu obowiązującej umowy MySQL OEM Oracle zaproponuje sprzedawcom silników baz danych, posiadającym obecnie licencję komercyjną MySQL od Sun, przedłużenie umowy na takich samych warunkach na okres nie dłuższy niż do dnia 10 grudnia 2014 r.
- (36) Oracle zapowiedział przestrzeganie powyższych obietnic na całym świecie przez pięć lat od zakończenia planowanej koncentracji.
- (37) Zgodnie ze swoim publicznym oświadczeniem Oracle podjął już kroki mające na celu realizację niektórych z powyższych zobowiązań, polegające na wystosowaniu pism do innych sprzedawców silników baz danych, w których zobowiązał się do zmiany obowiązujących warunków umów, powtarzając odpowiednie części swojego zobowiązania publicznego. Są to więc postanowienia prawnie wiążące dla Oracle.
- (38) Złożone przez Oracle publiczne oświadczenie nie stanowi formalnego środka zaradczego. Od wielu lat Komisja stosuje jednolitą praktykę dotyczącą środków zaradczych koniecznych do uzyskania zgody na przeprowadzenie koncentracji, jeżeli w wyniku badania sformułowano zastrzeżenia co do konkurencji. Zasady te są stosowane bez wyjątku zawsze, gdy Komisja ma zastrzeżenia dotyczące konkurencji. Sytuacja wygląda jednak inaczej, kiedy Komisja, na podstawie faktów zgromadzonych w toku postępowania, ustali, że dana koncentracja nie budzi jej zastrzeżeń pod względem konkurencji.
- (39) Publiczne oświadczenie złożone przez Oracle dnia 14 grudnia 2009 r., skierowane do powszechnego odbiorcy, a szczególnie do społeczności związanej z oprogramowaniem otwartoźródłowym, oraz następujące po nim kroki zmierzające do realizacji niektórych obietnic stanowią zatem elementy stanu faktycznego, które Komisja musiała uwzględnić wraz z innymi elementami znajdującymi się w aktach, dokonując oceny ewentualnego wpływu koncentracji na rynek baz danych.
- (40) Z uwagi na szczególne cechy produktu otwartoźródłowego, jakim jest MySQL, Komisja doszła do wniosku, że po przeprowadzeniu planowanej koncentracji Oracle będzie nadal udostępniał i udoskonalał MySQL na licencji GPL. Jeśli chodzi o dynamiczną presję konkurencyjną wywieraną przez MySQL, publiczne zobowiązania dotyczące sprzedawców silników baz danych najprawdopodobniej ograniczą możliwości Oracle w zakresie ograniczania możliwości oferowanych przez produkty oparte na MySQL, w tym produkty konkurujące na rynku z bazami danych Oracle.
- (41) Z badania Komisji wynika również, że po planowanej koncentracji inne otwartoźródłowe bazy danych, szczególnie PostgreSQL, będą mogły wywierać znaczną presję konkurencyjną na Oracle, odpowiednio i na czas przejmując w ten sposób rolę odgrywaną obecnie przez MySQL.
- (42) Wyniki badania przeprowadzonego przez Komisję sugerują też, że nie można wykluczyć rozwoju tzw. forków MySQL, które mogłyby wywierać pewną presję konkurencyjną na Oracle.

Wniosek

- (43) Komisja uznała, że planowana koncentracja nie zakłóci znacząco skutecznej konkurencji na ogólnosiwiatowym rynku baz danych.

B. OPROGRAMOWANIE POŚREDNICZĄCE

1. Właściwe rynki produktowe i geograficzne

- (44) Zarówno Oracle, jak i Sun działają na rynku oprogramowania pośredniczącego. Oprogramowanie pośredniczące obejmuje szeroką kategorię produktów stanowiących infrastrukturę umożliwiającą działanie aplikacji.
- (45) W swojej niedawnej decyzji Oracle/BEA Komisja pozostawiła kwestię definicji rynku produktowego otwartą, uznała jednak, że zgodnie z wynikami badania rynek oprogramowania pośredniczącego można podzielić ze względu na ostateczne wykorzystanie produktu.
- (46) W przedmiotowej sprawie możliwe było pozostawienie jako otwartej kwestii definicji rynku produktowego w odniesieniu do oprogramowania pośredniczącego, ponieważ planowana koncentracja nie budziła poważnych zastrzeżeń co do jej zgodności ze wspólnym rynkiem bez względu na przyjętą definicję rynku produktowego.
- (47) Jeśli chodzi o definicję rynku geograficznego, nie było wątpliwości co do jej ogólnosiwiatowego charakteru.

2. Ocena wpływu na konkurencję

- (48) Wartość ogólnosiwiatowego rynku oprogramowania pośredniczącego wyniosła w 2007 r. ok. 9,7 mld EUR. W poniższej tabeli przedstawiono dokonane przez IDC szacunki udziałów w rynku ogólnosiwiatowym dla Oracle, Sun i ich najważniejszych konkurentów w latach 2006 i 2007 (w oparciu o dochody).

Sprzedawcy	2006	2007
IBM	[20–30] %	[20–30] %
Oracle	[10–20] %	[10–20] %
SWIFT	[0–5] %	[0–5] %
Microsoft	[0–5] %	[0–5] %
Sterling Commerce	[0–5] %	[0–5] %
TIBCO	[0–5] %	[0–5] %
Sun	[0–5] %	[0–5] %
Inni	[30–40] %	[30–40] %

- (49) Z badania rynku wynika, że Sun nie jest znaczącym konkurentem na rynku oprogramowania pośredniczącego. Oracle i Sun nie są, zdaniem większości klientów, bliskimi konkurentami na tym rynku. Na rynku oprogramowania pośredniczącego panuje dość duża konkurencja i przedsiębiorstwo będące wynikiem połączenia będzie musiało stawić czoła wielu silnym graczom.

- (50) Jeśli chodzi o różne podsegmenty rynku oprogramowania pośredniczącego, to w 2007 r. wspólne udziały w rynku przedsiębiorstw Oracle i Sun przekroczyły 15 % tylko w zakresie: (i) oprogramowania pośredniczącego dla serwerów aplikacji; (ii) portali dla przedsiębiorstw; oraz (iii) oprogramowania pośredniczącego służącego do integracji aplikacji i automatyzacji procesów (a przede wszystkim korporacyjnej magistrali usług i oprogramowania do zarządzania procesami biznesowymi (BPMS)).

- (51) Udział przedsiębiorstwa Oracle w sektorze rynku oprogramowania dla serwerów aplikacji wynosi ok. [20–30] %, a udział Sun – [0–5] %. Udział Oracle w sektorze rynku portali dla przedsiębiorstw wynosi nieco ponad [20–30] %, a wzrost w wyniku planowanej koncentracji będzie niewielki. Udział w sektorze rynku korporacyjnych magistrali usług wynosi w przypadku Oracle ok. [10–20] %, a w przypadku Sun – ok. [5–10] %, co daje im razem udział w rynku w wysokości ok. [20–30] %. Udział w sektorze rynku BPMS wynosi w przypadku Oracle ok. [10–20] %, a w przypadku Sun – ok. [0–5] %.

- (52) Również w tych sektorach udziały w rynku są umiarkowane (nawet biorąc pod uwagę fakt, że dane zadeklarowane dla udziałów w rynku przedsiębiorstwa Sun mogą być niedokładne z uwagi na otwartoźródłowy charakter niektórych jego produktów). Produkty Sun nie są poza tym najbliższymi alternatywami dla produktów Oracle w tych sektorach rynku, na których działa też kilku innych, znaczących konkurentów.

Wniosek

- (53) Komisja uznała więc, że planowana koncentracja nie zakłóci znacząco skutecznej konkurencji na ogólnosiwiatowym rynku oprogramowania pośredniczącego, ani na żadnym z jego ewentualnych sektorów.

C. JAVA

1. Właściwe rynki produktowe i geograficzne

- (54) Java to „środowisko programistyczne”, opracowane przez Sun ok. 20 lat temu. Środowisko programistyczne to platforma umożliwiająca programistom tworzenie i opracowywanie oprogramowania. Główną cechą środowiska Java jest jego otwartość, co oznacza, że jest ono niezależne od podstawowego systemu operacyjnego ani od sprzętu, na którym działają aplikacje wykorzystujące środowisko Java.

- (55) Mimo że dostępne są zastosowania otwartoźródłowe wielu elementów środowiska Java, Sun kontroluje najważniejsze w tym obszarze prawa własności intelektualnej, na które twórcy oprogramowania, przede wszystkim twórcy oprogramowania dla przedsiębiorstw (EAS), muszą kupić licencje. Sun kontroluje więc element ważny dla przedsiębiorstw opracowujących oprogramowanie w języku Java. Drugim najważniejszym środowiskiem programistycznym jest .NET, zamknięte, komercyjne środowisko Microsoftu, z którego można korzystać tylko do opracowywania programów działających w środowisku Windows.

(56) Komisja nie definiowała do tej pory rynku platform rozwojowych. Do celów niniejszej decyzji kwestię definicji rynku produktowego można zostawić otwartą, jako że najmniejszy sektor tego rynku – sektor sprzedaży zezwoleń na korzystanie z praw własności intelektualnej do Javy – nie budzi zastrzeżeń pod względem konkurencji. Można zatem uznać, że sprzedaż zezwoleń na korzystanie z praw własności intelektualnej do Javy ma miejsce na całym świecie.

2. Ocena wpływu na konkurencję

(57) Badanie rynku potwierdziło, że zezwolenia na wykorzystanie Javy są ważnym elementem dla programistów. Znaczenie środowiska Java wynika z jego podstawowych założeń pozwalających na szerokie upowszechnienie i standaryzację, co jest jego główną zaletą w porównaniu z komercyjną platformą .NET.

(58) Wydawało się, że jakakolwiek ewentualna strategia Oracle polegająca na zamknięciu dostępu do rynku jego konkurentom miałyby niewielki wpływ na działających na rynku niższego szczebla producentów EAS, pod warunkiem że ich zależność od komercyjnej licencji na środowisko Java byłaby ograniczona. Z drugiej strony, konkurenci Oracle w zakresie oprogramowania pośredniczącego potrzebują licencji komercyjnych na moduły testujące kompatybilność z technologią Java (Java Technology Compatibility Kits (TCK)) – żeby móc zmodyfikować kod źródłowy modelowego wdrożenia lub opracować niezależne wdrożenie – aby móc wprowadzić na rynek oprogramowanie posiadające certyfikat zgodności ze specyfikacją platformy Java. Dostępne bezpłatnie wersje zastosowań produktów oprogramowania pośredniczącego J2EE (OpenJDK lub gotowe do uruchomienia pliki wykonywalne) nie zaspokajają ich potrzeb.

(59) Możliwość zastosowania strategii polegającej na zamknięciu dostępu do rynku swoim konkurentom zależy w dużym stopniu od zasad prawnych i proceduralnych, na jakich działa organizacja regulująca rozwój środowiska Java (*Java Community Process*, dalej zwana „JCP”), i jakim podlegać będzie Oracle po przeprowadzeniu planowanej koncentracji.

(60) Skargi i uwagi otrzymane od respondentów w ramach badania rynku wynikały z założenia, że Oracle, po przejściu kontroli nad Sun, będzie też „kontrolował” JCP, a w rezultacie sprzedaż zezwoleń na korzystanie z praw własności intelektualnej związanych ze środowiskiem Java, szczególnie w odniesieniu do TCK. Komisja oceniła te założenia w świetle zasad rządzących JCP i uznała, że w oparciu o obowiązujące obecnie zasady nie ma podstaw, aby uznać, że powstałe z połączenia przedsiębiorstwo mogłoby zastosować strategię wyparcia konkurentów z rynku.

(61) W trakcie badania rynku wielu sprzedawców oprogramowania wyraziło pogląd, że Oracle mogłoby zastosować strategię polegającą na zamknięciu dostępu do rynku aplikacji opartych na Javie poprzez podniesienie kosztów dostępu konkurentów do środowiska Java. Wynikało to stąd, że Oracle zajmuje się innymi produktami niż Sun. Oracle jest przodującym dostawcą baz danych, oprogramowania pośredniczącego i aplikacji do programów, podczas gdy Java jest liczącą się platformą programistyczną, przede wszystkim na rynku oprogramowania pośredniczącego i aplikacji.

(62) Komisja, pragnąc ocenić motywację Oracle do zastosowania takiej strategii, wzięła pod uwagę ewentualne

korzyści i straty płynące z takiego zachowania. Wynikiem faktycznego zamknięcia pełnego dostępu do środowiska Java mogłoby być ograniczenie możliwości konkurentów wywierania presji konkurencyjnej na Oracle, ponieważ klienci uznaliby produkty niezgodne ze standardami Java za mniej interesujące, bez względu na ich funkcjonalność.

(63) Z drugiej strony, koszty, jakie powstałe z połączenia przedsiębiorstwo mogłoby ponieść wskutek takiej strategii, są potencjalnie bardzo duże. Powstałe z połączenia przedsiębiorstwo mogłoby w takiej sytuacji ponieść stratę z tytułu (ograniczonych) dochodów płynących z zezwoleń na korzystanie z praw własności intelektualnej związanych ze środowiskiem rozwojowym Java udzielanych obecnie konkurentom, którym zamknięto by dostęp do tego środowiska. Co ważniejsze, zamknięcia dostępu do środowiska Java mogłoby spowodować utratę poparcia, jakim cieszy się obecnie Java wśród klientów. W sektorze tym występują znaczące efekty sieciowe, które wraz z utratą poparcia społeczności dla Javy zostałyby zaprzepaszczone. To z kolei spowodowałoby znaczny spadek wartości aplikacji zgodnych ze standardami Java oraz samego środowiska Java jako środowiska budowy aplikacji. Na rynku obecni są ważni konkurenci (np. Microsoft), którzy nie opierają swojej oferty w dużym stopniu na środowisku Java i na standardach zgodności z nim, i którzy skorzystaliby na takiej strategii Oracle. Zamknięcie dostępu do środowiska Java jako takie i związana z nim utrata korzyści płynących z efektów sieciowych wpłynęłyby negatywnie na konkurencyjność oprogramowania samego przedsiębiorstwa powstałego z połączenia. Ponadto w wyniku takiej próby mogłoby się pojawić na rynku forki Javy, ponieważ sprzedawcy oprogramowania zaczęliby szukać alternatyw. Skutkiem takiej sytuacji byłaby fragmentacja i naruszenie jednolitości standardu Java, co z kolei doprowadziłoby do utraty korzyści płynących z efektów sieciowych i jeszcze bardziej zmniejszyłoby wartość aplikacji zgodnych ze standardami Java.

(64) Podsumowując, zdaniem Komisji jest bardzo mało prawdopodobne, aby korzyści z zamknięcia konkurentom dostępu do środowiska Java przewyższyły koszty takiego działania z punktu widzenia przedsiębiorstwa powstałego z połączenia, w związku z czym jej zdaniem nie miałyby ono powodów do takiego działania.

Wniosek

(65) Komisja uznała więc, że planowana koncentracja nie zakłóci znacząco skutecznej konkurencji w odniesieniu do sprzedaży zezwoleń na korzystanie z praw własności intelektualnej związanych ze środowiskiem rozwojowym Java ani konkurencji na ogólnosięciowych rynkach niższego szczebla oprogramowania pośredniczącego i EAS.

D. PRODUKTY INFORMATYCZNE (STOS TECHNOLOGICZNY)

1. Właściwe rynki produktowe i geograficzne

(66) Oracle i Sun prowadzą działalność w innych segmentach rynku produktów informatycznych, takich jak rynek serwerów, rozwiązań umożliwiających przechowywanie danych, systemów operacyjnych i EAS. Komisja przeprowadziła więc ocenę ewentualnego negatywnego wpływu poziomego lub konglomeracyjnego planowanego połączenia. Kwestię dokładnej definicji rynku produktowego można w tym przypadku pozostawić otwartą. Pod względem zasięgu geograficznego właściwy rynek to rynek ogólnosięciowy.

2. Ocena wpływu na konkurencję

(67) Zgodnie z danymi IDC udziały w rynku przedsiębiorstw Oracle i Sun w 2007 r. były następujące:

	Oracle	Sun
Sprzęt/serwery	—	[10–20] %
Systemy operacyjne	—	[5–10] % (2006)
Bazy danych	[40–50] %	[0–5] %
Oprogramowanie pośredniczące	[10–20] %	[0–5] %
Oprogramowanie dla przedsiębiorstw	[5–10] %	—

(68) Powstałe z połączenia przedsiębiorstwo byłoby jedynym, obok IBM, działającym w zakresie wszystkich segmentów rynku produktów informatycznych.

(69) Zdaniem Komisji zamknięcie konkurującym sprzedawcom baz danych dostępu do klientów korzystających z systemu operacyjnego Sun jest mało prawdopodobne z uwagi na niewielki udział Sun w sektorze systemów operacyjnych (poniżej [5-10] %). Badanie rynku wykazało, że zdaniem większości klientów Oracle nie miałby powodów, aby podjąć tego rodzaju działania.

(70) Komisja ustaliła także, że jest mało prawdopodobne, aby Oracle zmniejszył interoperacyjność jednego ze swoich produktów w jednej warstwie stosu technologicznego z konkurencyjnym produktem w innych warstwach. Jako że udział przedsiębiorstwa powstałego z połączenia w rynku jest niewielki we wszystkich warstwach oprócz baz danych, takie działanie najprawdopodobniej nie przyniosłoby mu korzyści. Potwierdziły to badania rynku.

Wniosek

(71) Komisja uznała więc, że planowana koncentracja nie zakłóci znacząco skutecznej konkurencji z uwagi na obecność przedsiębiorstwa powstałego z połączenia w stosie technologicznym.

V. PODSUMOWANIE

(72) Z przyczyn wymienionych powyżej w decyzji stwierdzono, że planowana koncentracja nie doprowadzi do znaczącego ograniczenia skutecznej konkurencji na wspólnym rynku lub jego istotnej części.

(73) W związku z tym, zgodnie z art. 2 ust. 2 i art. 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw oraz art. 57 Porozumienia EOG, Komisja uznała koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem i z funkcjonowaniem Porozumienia EOG.